

Via Crucis: de Kruisweg op (koor) muziek

Het gaat natuurlijk niet om een vrolijk verhaal: Via Crucis, de Kruisweg. Het is de kruisgang van Jezus Christus. In de katholieke traditie meestal verbeeld in 'staties', de verschillende episoden die Jezus moest afleggen en doormaken tot en met zijn kruisiging. Voor talloze kunstenaars door de eeuwen heen een artistieke, religieuze en emotionele uitdaging.

Onder hen schaarde zich de Nederlandse musicus/componist Dick Le Mair, wiens 'Via Crucis' onlangs is uitgegeven en daarmee beschikbaar voor grotere en kleinere koren. Die moeten bij de uitvoering wel de hulp inroepen van een instrumentaal ensemble, want de score bevat partijen voor een blazer (afwisselend klarinet, sopraansaxofoon en bugel), piano (afgewisseld met elektrische piano), marimba, basgitaar (afgewisseld met contrabas) en slagwerk (bekken, bassdrum, kickdrum, hi-hat, tomtoms, gong, shaker, conga en djembé). Die spelers moeten ook geen echte beginnelingen zijn, want de blaas- en toetsenpartijen bevatten ook fragmenten waarin geïmproviseerd wordt over wel aangegeven akkoorden:

dat moet je dan wel kunnen. De koorpartijen vragen geen exceptionele vaardigheden of virtuositeit. De meeste partijen liggen ruim binnen de gebruikelijke limieten van stemomvang, de verschillende stemmen lopen vrijwel steeds synchroon, de tempi zijn ingetogen, het merendeel van het werk is 'gewoon' in vierkwartsmaat, en Le Mair past maar in heel bescheiden mate iets van dissonantie toe. Het stuk is voor SATB, met dien verstande dat op enkele plaatsen sopranen en altén zijn opgedeeld. Een sfeervol werk van zo'n veertig minuten speelduur op latijnse tekst, waarmee amateurkoren een interessant alternatief voor de passietijd tot hun beschikking kunnen krijgen. Er zit wel een addertje onder het gras. Door het vele gebruik van herhalingen

en het vrijwel steeds gelijkblijvende metrum en tempo dreigt monotonie, om niet te zeggen iets van lijsigheid. Dat te voorkomen moet een uitdaging zijn voor dirigent en uitvoerenden. Nog een kleine kanttekening: In *Via Crucis 1* (Jesus is condemned) wordt afwisselend 'innosens', 'innocens' en dan weer 'innosens' gespeeld. Ik ben geen latinist, maar ik gok erop, dat het 'innocens' moet zijn.

Via Crucis (for mixed choir and ensemble) van Dick Le Mair. Uitgave Stichting Donemus Beheer, Rijswijk. De (voorbeeld) CD is te koop via www.dicklemair.nl. De muziek kan besteld worden via de KCZB. T: 071-5605552 E: uitgeverij@kczb.nl

Drei Abendlieder: bekende muziek in nieuwe jaszjes

Bestaande teksten, bestaande melodieën. Maar ze klinken hier als nieuw. Nou ja, nieuw, componiste Margaretha (ook wel Margreeth) Christina de Jong hanteert geen eigentijds muzikaal idiom, maar reflecteert op de romantiek, eerste helft negentiende eeuw, met dank aan Felix Mendelssohn.

In haar recente bundel 'Drei Abendlieder' gaat het om teksten uit 1958 (*Der Tag ist um, die Nacht kehrt wieder*, van Karl Albrecht Höppl, gebaseerd op *The day thou gavest, Lord, is ended* van John F. Ellerton uit 1870), uit 1952 (*Bleib bei mir Herr!* van Theodor Werner, gebaseerd op *Abide with me* van Henry Francis Lyte uit 1847) en uit 1777 (*Der Mond ist aufgegangen*, van Matthias Claudius). Ook de melodieën hebben geschiedenis. *Der Tag ist um* gaat op een melodie uit een psalmenbundel uit Straatsburg uit 1543, *Bleib Bleib bei*

mir is een compositie van William Henry Monk uit 1861 en *Der Mond ist aufgegangen* uit 1777 is in dat jaar op muziek gezet door Johann Abraham Peter Schulz. De Jong is hier dus minder een componist dan een arrangeur. Zij zet deze liederen voor vierstemmig koor met orgelbegeleiding. Het notenbeeld is toegankelijk, de moeilijkheidsgraad is beperkt. Maar niet overall zingen de verschillende stemgroepen tegelijk dezelfde tekst: De Jong speelt met verschuivingen, en laat ook wel eens een of twee stemgroepen (de sopranen, de mannen, de vrouwen) apart optreden,

en geeft ook het orgel ruimte. Dat is niet alleen uitdagend voor de koorleden en de organist, maar ook prettig voor de afwisseling in het luisterplezier.

Drei Abendlieder (für SATB und Orgel, opus 58) door Margaretha Christina de Jong. Uitgave Proza Musica. Verkrijgbaar als partituur of koorpartituur, ook van de liederen afzonderlijk. Deze muziek kan besteld worden via de KCZB, tel. 071-5605552; E-mail: uitgeverij@kczb.nl